

İZLENCE

TKL 201 Türk Dili I, 2024 GÜZ

Dersin Tanımı

TKL 201 Türk Dili dersi zorunlu üniversite dersleri arasında yer alır. Öğrencilerin ilk ve ortaöğretim düzeylerindeki Türk Dili ve Edebiyatı eğitimlerinin ve bu bağlamda kazandıkları dil becerisinin, yükseköğretim düzeyinde devam ettirilmesi esastır. Bu ders, ilgili YÖK kanununda belirtilen bu esas çerçevesinde düzenlenerek işlenir.

Dersin Amacı

Bu dersin temel amacı, öğrencileri dilin doğal, herkes için eşit ve öylece elde edilmiş basit bir alet olmadığı, hayati ve geliştirilebilir bir zihin becerisi olduğu konusunda ikna etmektir. Ders bu amaçla öğrencilerin genel olarak “dil” özel olarak “Türk Dili” hakkındaki bilgilerini günceller. Yazı dilinin günlük ve işlevsel kullanımının geliştirilmesini sağlar. Öğrencilerin, konuşma ve özel olarak argüman geliştirme konusundaki mantıksal tutarlılığın gerekliliğini kavramalarını amaçlar ve bu amaçla safsata ve tasım gibi temel mantık bilgileri öğrencilere kazandırılmaya çalışılır. Bu bilgiler derste yapılacak münazaralar yoluyla uygulanır ve münazara ile mücadele arasındaki fark gösterilir.

Dersin Kaynakları

Zorunlu Basılı Kaynaklar:

Barthes, Roland. “Sözden Yazıya”. *Sesin Rengi: Söyleşiler*. Çev. Ahmet Nüvit Bingöl. İstanbul: Metis Yayınları, 2017.

Kerimoğlu, Caner. “[Chomsky’nin Problemi: Dilin Evrimi](#)”. *Çukurova Üniversitesi Türkoloji Araştırmaları Dergisi* 6 (2): 598-614.

Oreskes, Naomi ve Erik M. Comway. *Batı Uygarlığının Çöküşü*. Çev. Oya Tuğcu Özağaç ve Bora Kabatepe. İstanbul: Yeni İnsan Yayınevi, 2015.

Öz, Duygu Yavuz ve Burcu Kaya. *Orhun Yazıtları: Edisyon Kritikli Yayın*. İstanbul: Yeditepe Üniversitesi Yayınları, 2023.

Uyar, Tevfik. *Safsatalar: Aklın Kırk Haramisi*. İstanbul: Destek Yayınları, 2019.

Zorunlu Elektronik Kaynaklar:

Boroditsky, Lera. “How Language Shapes The Way We Think. Ted Talks.”

<https://youtu.be/RKK7wGAYP6k>

Corballis, Michael. “The Origin and Evolution of Language”. <https://youtu.be/nd5cklw6d6Q>

Chomsky, Noam. “Language Design”. *Serious Science*. <https://youtu.be/MLk47AMBdTA>

Langston, Camilla A. “İstedığımızı Elde Etmek İçin Retoriği Nasıl Kullanırız?”.

<https://youtu.be/3klMM9BkW5o>

Pelvanoğlu, Emrah (Haz.). *Radyo TKL: Dil, Kültür ve Edebiyat*. Yeditepe Üniversitesi Türk Dili Birimi Podcast Kanalı. Dinlemek için: <https://www.podpage.com/radyo-tkl-dil-kultur-ve-edebiyat/>

Seçimli Münazara Kaynakları:

Bridle, James. *Yeni Karanlık Çağ: Teknoloji ve Geleceğin Sonu*. Çev. Kemal Güleç. İstanbul: Metis Yayınları, 2020.

Hickel, Jason. *Çoğu Zarar, Azı Karar: Dünyayı Küçülme Kurtaracak*. Çev. Deniz Keskin.

İstanbul: Metis Yayınları, 2022.

Guénard, Florent. *Eşitlik Tutkusunu*. Çev. Zehra Cunillera. İstanbul: Metis Yayınları, 2024.

Önerilen Online Kaynaklar:

İnsan Dili ve Konuşma Kabiliyeti Hakkında:

Çağrı Mert Bakırcı. "[Yasak Sesler: Bu Sesleri İsteseniz de Çıkaramazsınız! \(Türkçe, Yazıldığı Gibi mi Okunur?\)](#)"

Orhon Yazıtları Üzerine:

Ahmet Bican Ercilasun ile söyleşi: <https://youtu.be/z9dhr5b13WA>

TRT Avaz, Orhon Yazıtları Belgeseli: https://youtu.be/nZiv72uzI_0

Mehmet Ölmez. "Moğolistan'dan Yenisey'e Runik Harfli Türk Yazıtları":

<https://youtu.be/NYeN705ISgk>

Mantık ve Safsatalar Hakkında:

"Crash Course YouTube Kanalı", "How To Argue – Philosophical Reasoning":

<https://youtu.be/NKEhdsnKKHs>

"Crash Course YouTube Kanalı", "How To Argue – Induction & Abduction":

<https://youtu.be/-wrCpL1XAw>

Yalın Alpay ve İlker Canikligil ile "Safsata Savar":

https://www.youtube.com/watch?v=b1Z9sJhCrPk&list=PL4sLdg6opbB6hikq23BOXk3Ys_KdPd0T6

İklim Krizi Hakkında:

Barış Özcan, "Geri dönülemeyecek o noktaya sadece 12 yıl kaldı!" (11 Ekim 2018)

<https://youtu.be/HStCv8ixyWg>

Johan Rockström, "10 years to transform the future of humanity -- or destabilize the planet".

(15 Ekim 2020) <https://youtu.be/8SI28fkrozE>

Leo Murray, "[Uyan Kafayı Ye, Sonra da Aklını Başına Topla](#)".

Önerilen Basılı Kaynaklar:

Budak, Ali. *Metin Esaslı Bir Yaklaşımla Türk Edebiyatı Tarihi*. İstanbul: Yeditepe Üniversitesi Yayınları, 2022.

Ercilasun, Ahmet Bican. *Türk Kağanlığı ve Türk Bengü Taşları*. İstanbul: Dergâh Yayınları, 2016.

Ramazan, Yasin. *Düşünmenin Alfabesi: Bir Eleştirel Düşünme Kitabı*. İstanbul: Babil Kitap, 2020.

Taşgöl, Ahmet. *Türk Model Devleti: Göktürkler*. İstanbul: Bilge Kültür Sanat, 2017.

Tolstoyevki, Immanuel. *Safsatalar Ansiklopedisi*. İstanbul: Epsilon Yayınevi, 2021.

Dersin Yükümlülükleri

Bütün derslerde aranan %80 devam zorunluluğu bu ders için de geçerlidir. Dersin izlencesi ve kaynaklarının bir kısmı "yulearn" sistemi üzerinden paylaşılacaktır. Bu sebeple her öğrenci sisteme erişmek için gerekli ön şartları yerine getirmek ve dersi sistem üzerinden haftalık olarak takip etmekle yükümlüdür.

Münazara takımları, ara sınav haftasının hemen öncesi ya da sonrasında dersin öğretim görevlisi tarafından belirlenecek ve yulearn üzerinden ilan edilecektir. **Öğrenciler, hangi münazara takımında olduğunu öğrenmek ve takım arkadaşları ile iletişime geçmekle yükümlüdürler.** Yine yulearn üzerinden ilan edilecek olan münazara konuları ilgili derste

yapılacak kura ile takımlara paylaştırılacaktır. Münazara kural ve ölçme değerlendirme esasları öğretim üyesi tarafından yulearn üzerinde ilan edilecektir. Geçerli bir mazereti olmadan takımını terk eden münazaracı kendiliğinden "0" almış olur.

Ders Programı

Birinci Ders (30 Eylül-04 Ekim): Başlangıç. Dersin ve izlencenin tartışılması.

İkinci Ders (07-11 Ekim): Dilin tanımı, özellikleri ve dilin ortaya çıkışına dair başlıca kuramlar. Dil-bilinç, dil-doğa, dil-kültür sorunsalları. Linguistik ve filolojik açıklamalar. (*Münazara kitaplarının seçimlerinin tamamlanması.*)

Üçüncü Ders (14-18 Ekim): Filoloji ve dil aileleri kuramı. Türkoloji ve Türkçenin bu kuramdaki yeri ve macerası. *Orhon Yazıtları* ve tarihsel bağlamı.

Dördüncü Ders (21 Ekim -25 Ekim): *Orhon Yazıtları*'nın metin incelemesi.

Beşinci Ders (28 Ekim- 01 Kasım): Yazı dili uygulamaları (1): Bir zihin düzenleme performansı olarak yazılı söz.

Altıncı Ders (04-08 Kasım): Yazı dili uygulamaları (2): Bir dilekçenin anatomisi.

ARASINAV: 9 KASIM CUMARTESİ

Yedinci Ders (11 Kasım -15 Kasım): Münazara takımlarının belirlenmesi ve münazara konularının takımlar arasında dağıtılması için son hafta.

Temel Kavramlar: Retoriğin üç silahşörü: Ethos, Pathos, Logos; Önerme, Öncül, Çıkarım, Argüman, Tasım. Safsata ve Türleri: Biçimsel (Formal) Safsatalar ve Serbest (Informal) Safsatalar.

Sekizinci Ders (18 Kasım-22 Kasım): Adam Karalama (Ad Hominem) Safsataları, Bir Bilen Safsatası (Ad Verecundiam), Çoğunluğa Başvurma (Ad Populum), Tepkisel İndirgemecilik (Strawman) Safsatası.

Dokuzuncu Ders (25 Kasım-29 Kasım): Felaket Tellallığı Safsatası (Slippery Slope), "Zamanlama Manidar!" Safsatası (Post Hoc Ergo Propter Hoc / Bundan sonra, o hâlde bu yüzden), Yanlış Benzetme Safsatası (False Analogy), Ya Siyah Ya da Beyaz Safsatası (Black&White).

Onuncu Ders (02-06 Aralık): Münazara

On Birinci Ders (09- 13 Aralık): Münazara

On İkinci Ders (16-20 Aralık): Münazara

On Üçüncü Ders (23-27 Aralık): Münazara

On Dördüncü Ders (30-03 Ocak): Münazara

FİNAL: 09 OCAK 2024 PERŞEMBE

Ölçme Değerlendirme: Vize: 30 p. Münazara: 30 p. Final: 40 p.